

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w Białymstoku

Ranking

zawodów

deficytowych i nadwyżkowych

w woj. podlaskim

w I półroczu 2011r.

Białystok, październik 2011

**RAPORT OPRACOWANO
W WYDZIALE BADAŃ I ANALIZ
WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY
W BIAŁYMSTOKU**

Wersja elektroniczna raportu dostępna na stronie internetowej WUP

www.up.podlasie.pl

<http://www.up.podlasie.pl/index.php/strony/22201>

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
CEL OPRACOWANIA	4
PODSTAWA I METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.1. NOWO REJESTRUJĄCY SIĘ BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.2 BEZROBOTNI OGÓŁEM ZAREJESTROWANI W KOŃCU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO ..	10
1.3 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH WG PŁCI	15
1.4 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW	19
1.5 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W WOJ. PODLASKIM	23
2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	28
2.1. WSKAŹNIK SZANSY UZYSKANIA OFERTY.	31
3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD).....	34
4.1. ZAWODY NADWYŻKOWE	39
4.2 ZAWODY DEFICYTOWE	43
4.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	45

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z instrumentów dostarczających informacji z zakresu popytu i podaży pracy – jednego z głównych czynników kształtujących sytuację na rynku pracy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych (MZDiN) jako jednolita metoda, służąca koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, został wprowadzony w 2005r. przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Na podstawie opracowanych przez MGiP zaleceń metodycznych do prowadzenia Monitoringu sporządzane są cyklicznie raporty powiatowe, wojewódzkie i krajowe o charakterze diagnostycznym (raporty półroczne) oraz diagnostyczno-prognostycznym (raporty roczne).

Niniejszy raport ma charakter diagnostyczny i zawiera analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r.

Cel opracowania

Obowiązek opracowywania analiz rynku pracy i badania popytu na pracę, w tym prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy. Zadanie to wynika z zapisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹.

Podstawowym celem Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest przedstawienie kompleksowej, aktualnej informacji na temat kształtowania się popytu i podaży pracy na regionalnym rynku pracy w I półroczu 2011r. w przekroju zawodowym.

Porównanie struktury zawodowej popytu na pracę (ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy) i podaży pracy (zarejestrowanych bezrobotnych) pozwoli na:

- określenie obszarów nierównowagi między popytem a podażą siły roboczej (wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych),
- utworzenie rankingu zawodów wg wskaźników: intensywności nadwyżki/deficytu zawodów, długotrwałego bezrobocia, szansy uzyskania oferty.

Uzyskane informacje w tym zakresie będą stanowić źródło informacji pomocne przy:

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, art. 8, ust.1pkt.3 (Dz. U. z 2004r. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.).

- określaniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na regionalnym rynku pracy,
- właściwym planowaniu i prowadzeniu działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy oraz instytucje i organizacje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- podnoszeniu jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy,
- inicjowaniu kierunków szkoleń osób bezrobotnych zgodnie z potrzebami rynku pracy, w celu zapewnienia ich większej efektywności,
- planowaniu kierunków kształcenia zawodowego dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- prowadzeniu racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku pracy gospodarowania środkami Funduszu Pracy,
- sporządzaniu wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne
- prowadzeniu badań, analiz, prognoz i innych opracowań dotyczących rynku pracy.

Podstawa i metodologia opracowania

Niniejszy raport został sporządzony zgodnie z Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych i w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane przy użyciu specjalnie przygotowanej aplikacji w ramach Systemu Informatycznego SYRIUSZ. Aplikacja ta pozwala na wydruk zestawień zawierających wyliczone wskaźniki, umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych i interpretację uzyskanych wyników. Stworzona w ten sposób baza informacyjna dostępna jest również dla innych osób zainteresowanych (<http://mz.praca.gov.pl>).

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do opracowania raportu były dane liczbowe dotyczące struktury zarejestrowanych bezrobotnych i wolnych miejsc pracy, zawarte w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, sporządzanych przez powiatowe urzędy pracy: załączniku nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” za I półrocze 2011r. oraz załączniku nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” za I półrocze 2011r.”. Z tego też względu raport dotyczy jedynie części rynku pracy,

tej objętej aktywnością powiatowych urzędów pracy.

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest nowa Klasyfikacja Zawodów i Specjalności², która weszła w życie 1 lipca 2011 roku. W dokumencie tym **zawód** został zdefiniowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki. **Umiejętność** określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez **kwalifikacje zawodowe** rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych³.

Klasyfikacja została opracowana na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 (COM), zalecanego przez EUROSTAT krajom członkowskim Unii Europejskiej do stosowania w badaniach statystycznych i analizach rynku pracy i uwzględnia aktualną zarówno aktualną klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego, jak i strukturę zawodową na rynku pracy w Polsce.

Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy i obejmuje 2360 zawodów (specjalności), które zostały zagregowane w 444 grupy elementarne, a następnie w 132 grupy średnie, 43 duże i 10 wielkich, na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności). Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym (kodem). Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże – dwucyfrowym, grupy średnie – trzycyfrowym, a elementarne – czterocyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy.

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010r. Nr 82, poz. 537), obowiązujące od 1 lipca 2010r.

³ Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010, s. 9

1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW

1.1. Nowo rejestrujący się bezrobotni według zawodów

W ciągu I półrocza 2011r., w powiatowych urzędach pracy województwa podlaskiego zarejestrowało się 36034 nowych bezrobotnych. Napływ do bezrobocia był mniejszy zarówno w stosunku do poprzedniego półrocza - o 11625 osób, jak i do I półrocza roku ubiegłego - o 4693 osoby. Spośród nowo rejestrujących się bezrobotnych, zawód posiadało 25946 osób, tj. 72,0%.

Tab. 1 Nowo rejestrujący się bezrobotni w woj. podlaskim w I półroczu 2011r. wg wielkich grup zawodów

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	I półrocze 2011r.	
	liczba	%
Ogółem, z tego:	36034	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	109	0,3
2. Specjaliści	4341	12,0
3. Technicy i inny średni personel	5087	14,1
4. Pracownicy biurowi	1048	2,9
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4133	11,5
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	642	1,8
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	7084	19,7
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1503	4,2
9. Pracownicy przy pracach prostych	1999	5,5
10. Siły zbrojne	0	0,0
Bez zawodu	10088	28,0

Największy napływ osób bezrobotnych do ewidencji urzędów pracy odnotowano tradycyjnie w grupie robotników przemysłowych i rzemieślników (19,7% ogółu „napływów”), techników i innego średniego personelu (14,1%), specjalistów (12,0%), a przede wszystkim w grupie bezrobotnych bez zawodu (28,0%).

Tab. 2 Największy napływ do bezrobocia według dużych (2-cyfrowych) grup zawodów w I półroczu 2011r.

Grupy zawodów	Liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych	% do ogółu „napływów”
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych, w tym:	3815	10,6
- technicy mechanicy	1207	3,3
- technicy rolnicy i pokrewni	669	1,9
- technicy nauk fizycznych i technicznych	551	1,5
- technicy budownictwa	399	1,1
- technicy technologii żywności	387	1,1
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni, w tym:	3343	9,3
- stolarze meblowi i pokrewni	900	2,5
- piekarze, cukiernicy i pokrewni	794	2,2
- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	674	1,9
- szwaczki, hafciarki i pokrewni	325	0,9
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń, w tym:	3293	9,1
- mechanicy pojazdów samochodowych	1236	3,4
- ślusarze i pokrewni	919	2,6
- mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych	418	1,2
- ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metalu i pokrewni	389	1,1
Sprzedawcy i pokrewni, w tym:	3059	8,5
- sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	2742	7,6
Pracownicy usług osobistych, w tym:	2292	6,4
- kucharze	832	2,3
- gospodarze budynków	482	1,3
- fryzjerzy	442	1,2
- kelnerzy	258	0,7
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków), w tym:	1921	5,3
- murarze i pokrewni	565	1,6
- hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	281	0,8
- malarze i pokrewni	203	0,6

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Grupy zawodów	Liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych	% do ogółu „napływów”
- cieśle i stolarze budowlani	197	0,5
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie, w tym:	1800	5,0
- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	664	1,8
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	560	1,6
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania, w tym:	1797	5,0
- specjaliści do spraw administracji i rozwoju	1039	2,9
- specjaliści do spraw reklamy i marketingu	249	0,7
- specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	172	0,5

Natomiast na poziomie poszczególnych zawodów i specjalności (wg kodu 6-cyfrowego) najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w I półroczu 2011 roku w zawodach (Tab.3):

Tab. 3 Największy napływ osób do bezrobocia według 6-cyfrowych kodów zawodów w I półroczu 2011r.

Kod zawodu	Napływ bezrobotnych ogółem w zawodach:	I półrocze 2011r.	
		liczba	%
"000000"	Bez zawodu	10088	28,0
"522301"	Sprzedawca*	1818	5,0
"331403"	Technik ekonomista*	690	1,9
"311504"	Technik mechanik*	654	1,8
"722204"	Ślusarz*	649	1,8
"931301"	Robotnik budowlany	478	1,3
"753105"	Krawiec*	470	1,3
"752205"	Stolarz*	420	1,2
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	411	1,1
"711202"	Murarz*	406	1,1
"314207"	Technik rolnik*	372	1,0
"242217"	Specjalista administracji publicznej	364	1,0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r.

Spośród ogółu bezrobotnych nowo rejestrujących się w I półroczu 2011r. 14,4% stanowiły **osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** (5204). Liczba nowo rejestrujących się absolwentów była niższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (o 1187 osób, tj. o 18,6%, a ich udział w ogólnej zbiorowości nowo rejestrujących się bezrobotnych zmniejszył się o 1,3 punktu proc. W I półroczu 2011r. najwięcej absolwentów rejestrowało się w zawodach (Tab.4):

Tab. 4 Największy napływ absolwentów do bezrobocia według 6-cyfrowych kodów zawodów w I półroczu 2011r.

Kod zawodu	Napływ absolwentów w zawodach:	I półrocze 2011r.	
		liczba	%
"000000"	Bez zawodu	2113	40,6
"522301"	Sprzedawca*	130	2,5
"242217"	Specjalista administracji publicznej	112	2,2
"235107"	Pedagog	111	2,1
"311504"	Technik mechanik*	90	1,7
"331403"	Technik ekonomista*	79	1,5
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	78	1,5
"263102"	Ekonomista	70	1,3
"512002"	Kucharz małej gastronomii*	61	1,2
"351203"	Technik informatyk*	59	1,1
"242190"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	59	1,1

Największy napływ do bezrobocia zaobserwowano zwłaszcza w grupie absolwentów nie posiadających zawodu – głównie absolwentów liceów ogólnokształcących (40,6% ogółu nowo rejestrujących się absolwentów), licznie reprezentowani też byli absolwenci szkół wyższych (administracja, pedagogika, ekonomia, zarządzanie).

1.2 Bezrobotni ogółem zarejestrowani w końcu okresu sprawozdawczego

W końcu I półrocza 2011r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 61221 bezrobotnych. W porównaniu do końca poprzedniego półrocza liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 2540 osób, tj. o 4,0%, natomiast w stosunku do I półrocza ubiegłego roku zwiększyła się o 2775 osób, tj. o 4,7%. Stopa bezrobocia wyniosła dla województwa 12,6%, tj. o 0,6 punktu proc. mniej niż w końcu II pół-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

roczna 2010r. i o 0,4 punktu procentowego więcej niż przed rokiem.

W populacji bezrobotnych dominują osoby, posiadające zawód. W końcu I półrocza 2011r. zbiorowość ta liczyła 45885 osób (74,9% ogółu bezrobotnych w województwie) i w ciągu roku zwiększyła się o 1273 osoby, tj. o 2,9%. Bez zawodu natomiast było 15336 zarejestrowanych bezrobotnych (25,1%), tj. o 1502 osoby więcej niż w końcu I półrocza 2010r. (o 10,9%).

Statystyka dla osób bezrobotnych poprzednio pracujących sporządzana jest według zawodu, w jakim bezrobotni ci poszukują pracy i do wykonywania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź odpowiednim, minimum rocznym, stażem pracy w danym zawodzie. Natomiast grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby, które nie posiadają świadectwa czy dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie. Są to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Tab. 5 Bezrobotni zarejestrowani w końcu I półrocza 2011r. wg wielkich grup zawodów

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	I półrocze 2011r.	
	liczba	%
Ogółem, z tego:	61221	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	135	0,2
2. Specjaliści	5812	9,5
3. Technicy i inny średni personel	8700	14,2
4. Pracownicy biurowi	1881	3,1
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	7480	12,2
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1446	2,4
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13347	21,8
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2852	4,7
9. Pracownicy przy pracach prostych	4229	6,9
10. Siły zbrojne	3	0,01
Bez zawodu	15336	25,1

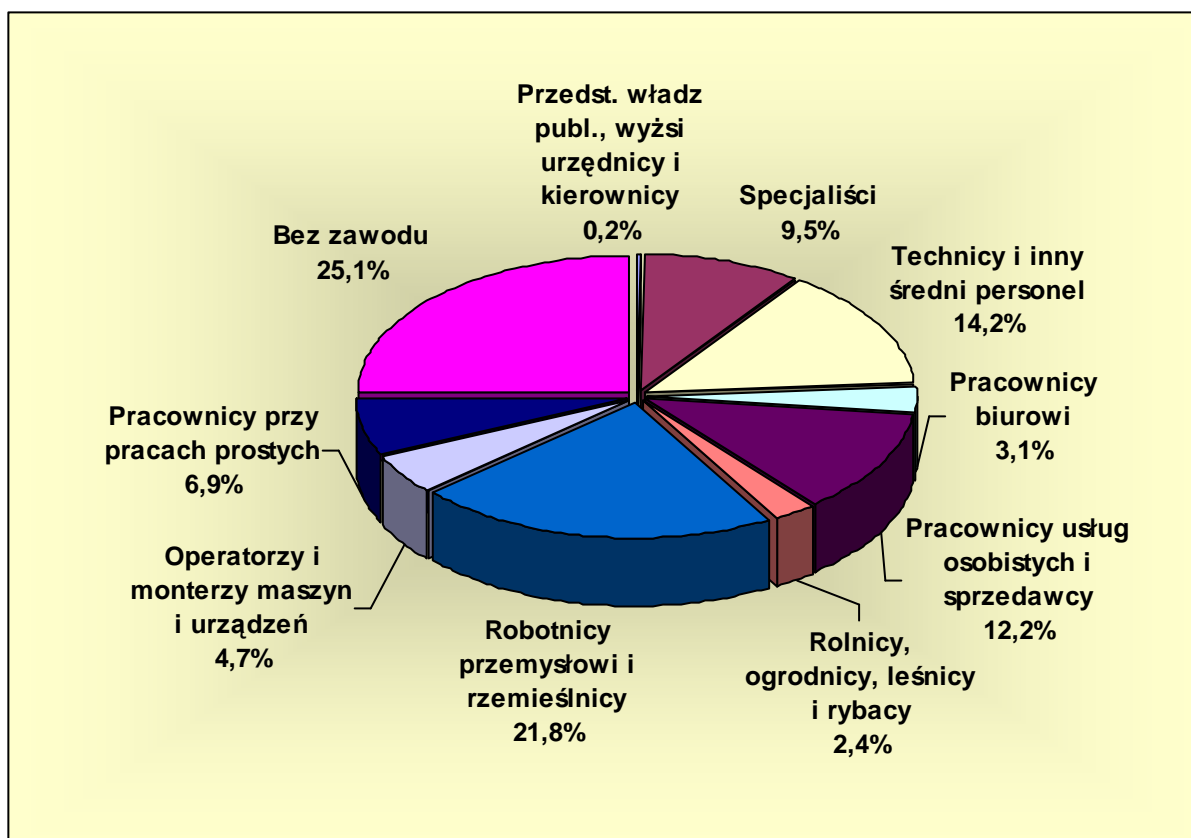
Podobnie jak w latach poprzednich, struktura zawodowa zarejestrowanych w końcu I półrocza 2011r. bezrobotnych zdominowana była przez 3 wielkie grupy

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r.

zawodów, a mianowicie: robotników przemysłowych i rzemieślników (21,8% ogółu bezrobotnych), techników i inny średni personel (14,2%) oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców (12,2%). Najmniej licznie z kolei reprezentowani byli wśród bezrobotnych przedstawiciele sił zbrojnych (0,01% ogółu) i przedstawiciele władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,2%), rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (2,4%) oraz pracownicy biurowi (3,1%).

Wykres 1. Struktura zawodowa bezrobotnych w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półroczu 2011r.)

Poniżej przedstawiono ranking, w którym zostało uwzględnionych 29 elementarnych (4-cyfrowych) najczęściej występujących wśród bezrobotnych grup zawodów (zarejestrowani bezrobotni stanowili co najmniej 1,0% ogółu bezrobotnych w województwie).

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Tab. 6 Lista rankingowa 29 grup zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2011r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	I półrocze 2011r.	
			liczba	% do ogółu bezrob.
1.	"5223"	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	4847	7,9
2.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	1903	3,1
3.	"3115"	Technicy mechanicy	1816	3,0
4.	"3314"	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1791	2,9
5.	"7222"	Ślusarze i pokrewni	1640	2,7
6.	"7531"	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1510	2,5
7.	"5120"	Kucharze	1502	2,5
8.	"2422"	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	1453	2,4
9.	"7522"	Stolarze meblowi i pokrewni	1416	2,3
10.	"3142"	Technicy rolnictwa i pokrewni	1340	2,2
11.	"7512"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1325	2,2
12.	"9112"	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	1189	1,9
13.	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1179	1,9
14.	"7112"	Murarze i pokrewni	1139	1,9
15.	"9329"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1098	1,8
16.	"5153"	Gospodarze budynków	991	1,6
17.	"3119"	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	989	1,6
18.	"7412"	Elektromechanicy i elektromonterzy	902	1,5
19.	"5141"	Fryzjerzy	783	1,3
20.	"7233"	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	781	1,3
21.	"4110"	Pracownicy obsługi biurowej	767	1,3
22.	"7223"	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	748	1,2
23.	"6130"	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	728	1,2
24.	"3112"	Technicy budownictwa	706	1,2
25.	"8341"	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	696	1,1
26.	"7318"	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	666	1,1
27.	"7533"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	648	1,1
28.	"3144"	Technicy technologii żywności	646	1,1
29.	"2631"	Ekonomiści	587	1,0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r.

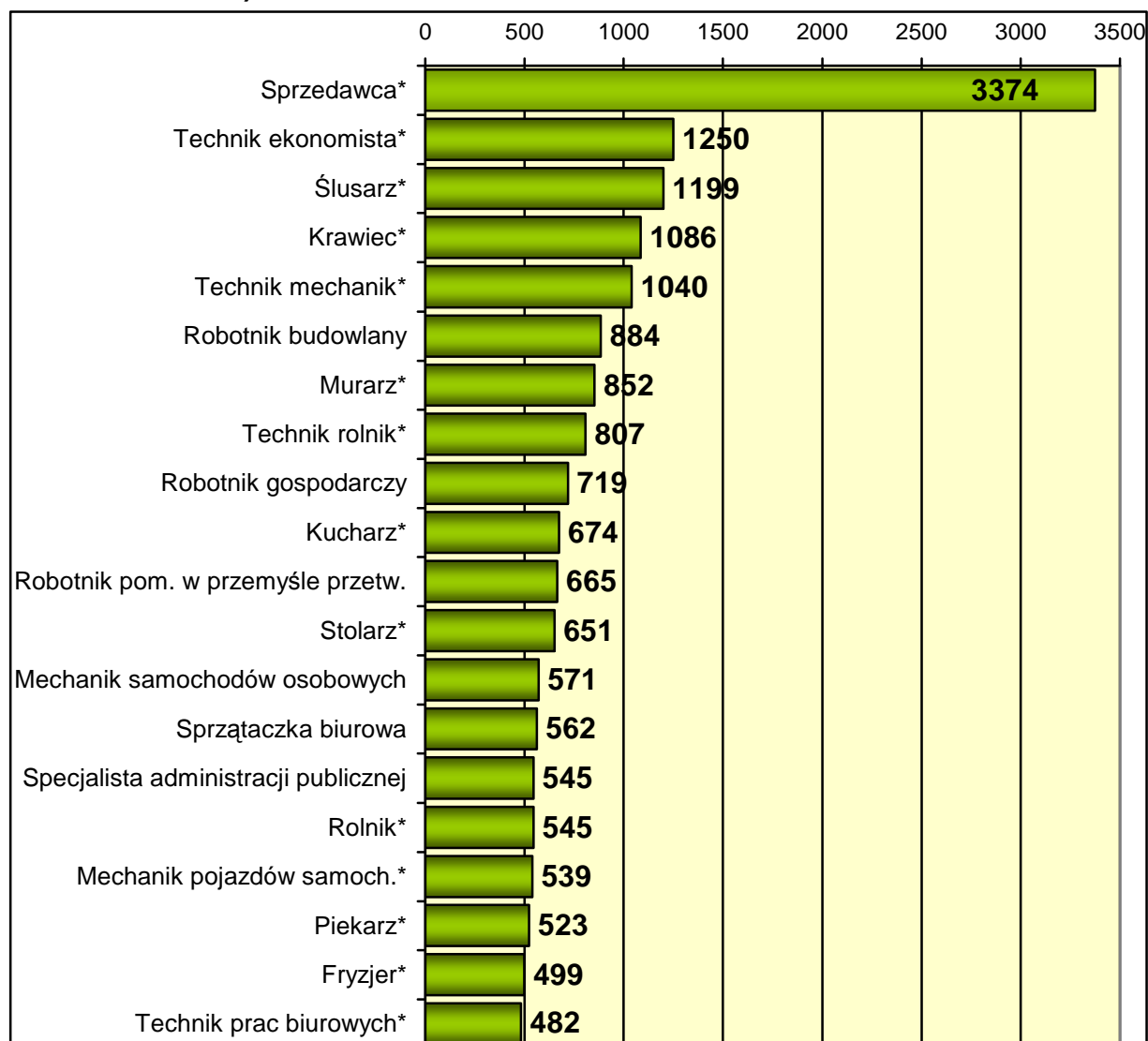
Podobnie jak w latach poprzednich, na czele rankingu uplasowali się sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - najliczniejsza wśród osób bezrobotnych grupa zawodowa, licząca 4847 osób, tj. 7,9% ogółu bezrobotnych. Mimo że do tej grupy adresowanych jest najwięcej propozycji zatrudnienia, jest to jeden z najbardziej nadwyżkowych zawodów na podlaskim rynku pracy.

Kolejne pozycje na powyższej liście są zdominowane przez przedstawicieli trzech wielkich grup zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników (głównie mechaników pojazdów samochodowych, ślusarzy, krawców, szwaczki, stolarzy meblowych, piekarzy), techników i innego średniego personelu (średniego personelu do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych oraz techników: t. mechaników, t. rolnictwa, t. nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowanych, t. budownictwa, t. technologii żywności), a także pracowników usług osobistych (kucharzy, gospodarzy budynków, fryzjerów). Większość z wymienionych zawodów należy do grupy nadwyżkowych.

W rankingu zawodów najliczniej reprezentowanych przez zarejestrowanych bezrobotnych wystąpiły również zawody z grupy specjalistów: na poz. 8 specjaliści do spraw administracji i rozwoju (1453 osoby, tj. 2,4% ogółu bezrobotnych) oraz na poz. 28 ekonomiści (587 osób, tj. 1,0%), będący zawodami nadwyżkowymi na podlaskim rynku pracy. Przyglądając się bliżej poszczególnym specjalnościom na poziomie wyższego wykształcenia, należy dodać, że od kilku lat najliczniejsze grupy, obok dwóch wyżej wymienionych, stanowią wizytatorzy i specjaliści metod nauczania (550 osób), nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (526 osób), specjaliści do spraw zdrowia (460 osób), specjaliści do spraw reklamy i marketingu (344 osoby), specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni (303 osoby), specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani (272 osoby), filolodzy i tłumacze (260 osób), filozofowie, historycy i politolodzy (237 osób).

Wykres 2. Ranking 20 specjalności (wg 6-cyfrowego kodu) najczęściej występujących wśród podlaskich bezrobotnych (stan w końcu I półrocza 2011r.)

1.3 Struktura zawodowa bezrobotnych wg płci

W zbiorowości bezrobotnych zarejestrowanych w końcu I półrocza 2011r. kobiety stanowiły 48,6% (29751), a mężczyźni 51,4% (31470). W ciągu roku liczba bezrobotnych kobiet zwiększyła się o 2507 (o 9,2%), a mężczyzn o 268 (o 0,9%). Udział kobiet zwiększył się o 2 punkty proc. (w końcu I półrocza 2010r. wynosił on 46,6%).

Tab. 7 Bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów w podziale na płeć (stan w końcu I półrocza 2011 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		z tego:			
			Kobiety		Mężczyźni	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	61221	100,0	29751	100,0	31470	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	135	0,2	45	0,2	90	0,3
2. Specjaliści	5812	9,5	3839	12,9	1973	6,3
3. Technicy i inny średni personel	8700	14,2	4520	15,2	4180	13,3
4. Pracownicy biurowi	1881	3,1	1289	4,3	592	1,9
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	7480	12,2	5743	19,3	1737	5,5
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1446	2,4	759	2,6	687	2,2
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13347	21,8	3358	11,3	9989	31,7
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2852	4,7	695	2,3	2157	6,9
9. Pracownicy przy pracach prostych	4229	6,9	1809	6,1	2420	7,7
10. Siły zbrojne	3	0,005	0	0,0	3	0,01
Bez zawodu	15336	25,1	7694	25,9	7642	24,3

Struktura zawodowa bezrobotnych kobiet zdecydowanie różni się od struktury zawodowej bezrobotnych mężczyzn. Wśród kobiet większy udział zaznaczył się w grupach zawodowych związanych z wyższym i średnim poziomem wykształcenia. I tak: 12,9% bezrobotnych kobiet stanowiły specjalistki, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek osób z wyższym wykształceniem wyniósł zaledwie 6,3%. Podobnie wyraźne różnice zaznaczyły się w stosunku do osób zaliczanych do grupy zawodowej pracowników biurowych (4,3% wśród bezrobotnych kobiet i 1,9% wśród bezrobotnych mężczyzn) i w mniejszym stopniu - w grupie techników i innego średniego personelu (15,2% wśród bezrobotnych kobiet i 13,3% wśród bezrobotnych mężczyzn). Największe dysproporcje, jeśli chodzi o przewagę kobiet, dotyczą jednak grupy pracowników usług osobistych i sprzedawców (19,3% wśród bezrobotnych kobiet i tylko 5,5% wśród bezrobotnych mężczyzn).

Z kolei w grupie bezrobotnych mężczyzn większy udział mieli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (31,7% wśród bezrobotnych mężczyzn i 11,3% wśród bezrobotnych kobiet), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (6,9% wśród bezrobotnych mężczyzn i 2,3% wśród bezrobotnych kobiet) oraz pracownicy przy pracach prostych

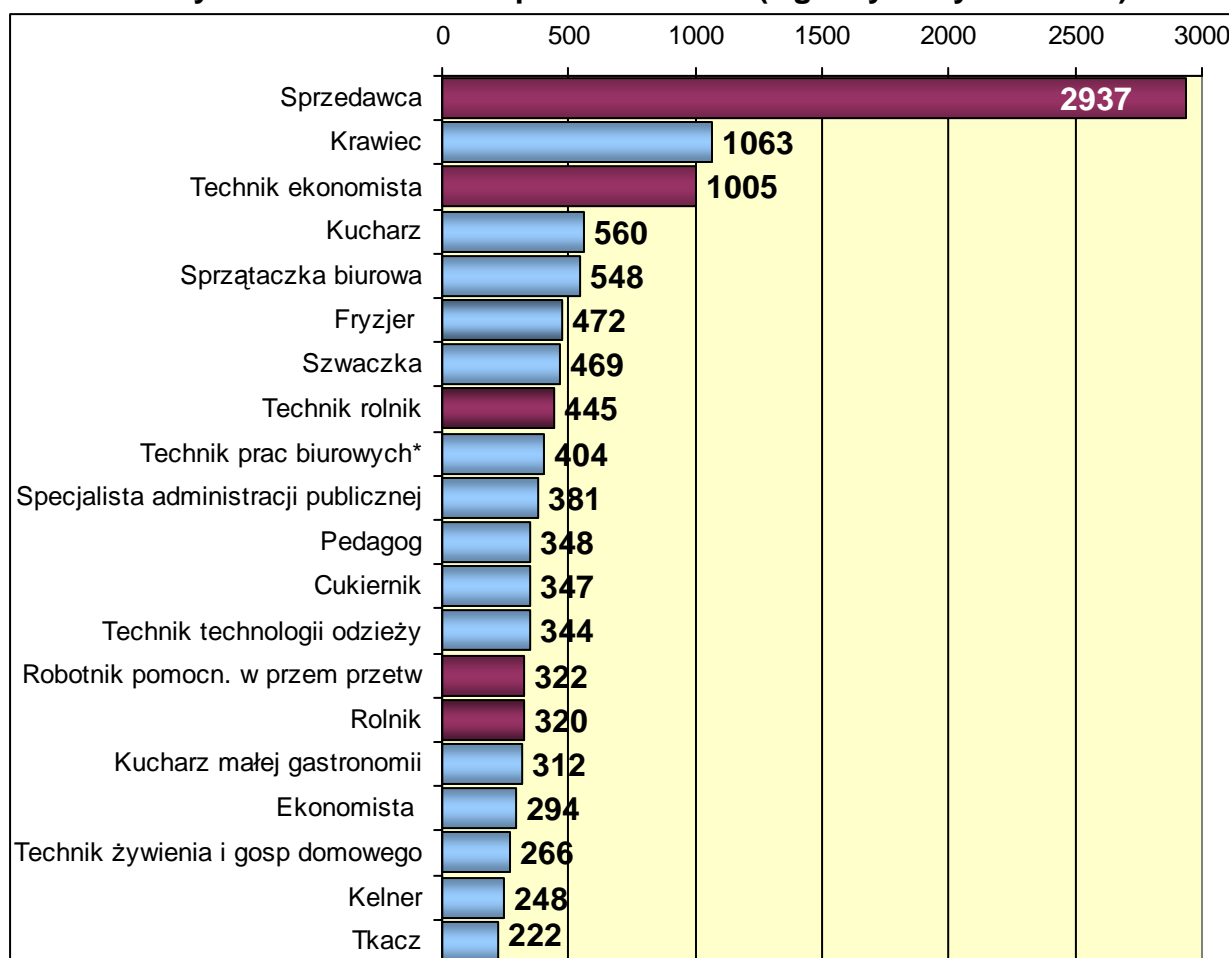
Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r.

(7,7% wśród bezrobotnych mężczyzn i 6,1% wśród bezrobotnych kobiet), czyli przedstawiciele grup zawodów związanych z niższymi poziomami wykształcenia.

Wyraźnie zarysowały się też grupy zawodowe zdominowane przez jedną płęć. I tak, do zawodów zdominowanych przez bezrobotnych mężczyzn można zaliczyć m.in.: ślusarzy, tokarzy w metalu, techników mechaników, techników elektroników, malarzy budowlanych, stolarzy meblowych, pracowników ochrony osobistej, rzeźników-wędliniarzy.

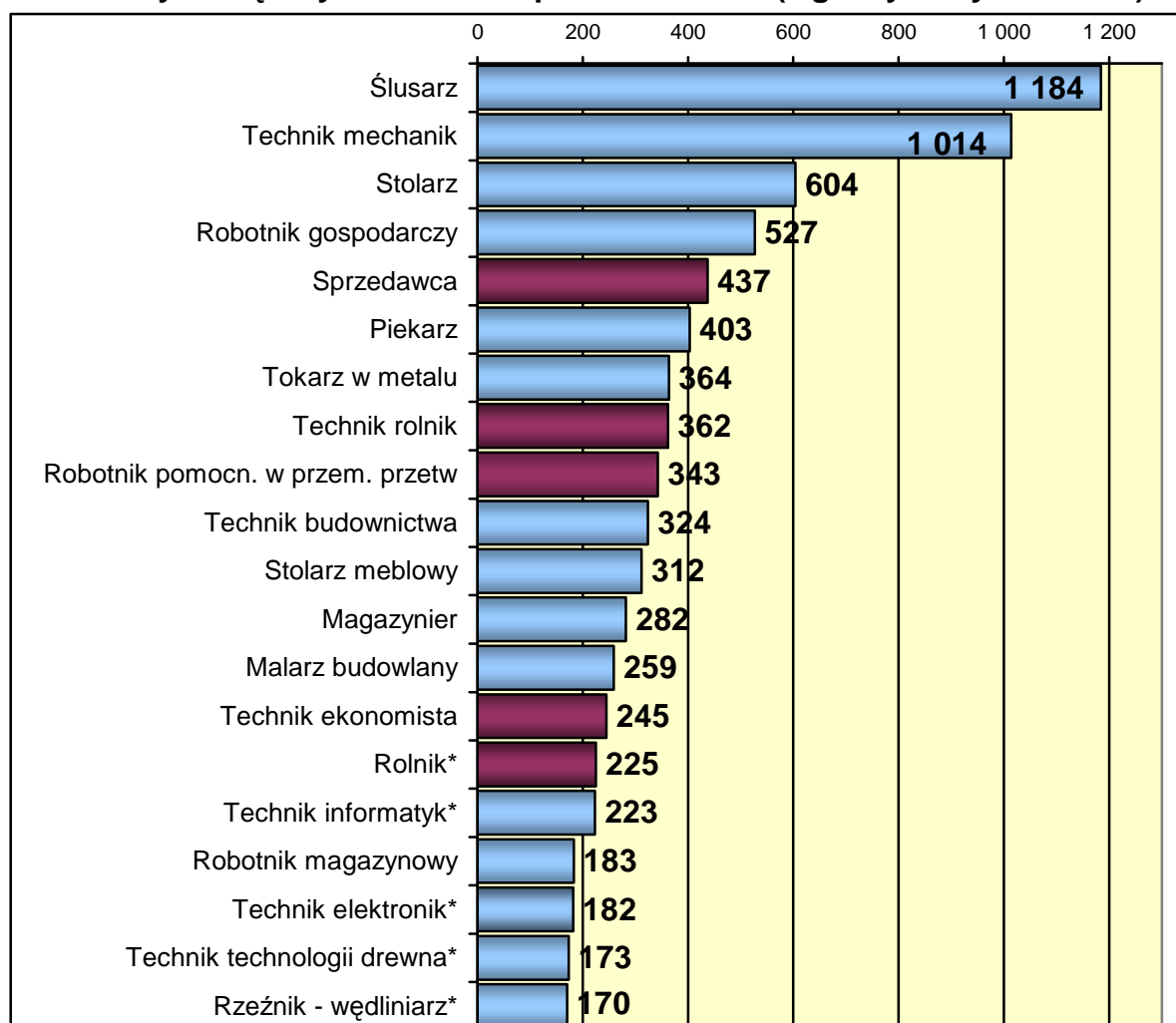
Z kolei do najbardziej sfeminizowanych grup zawodowych należą już tradycyjnie: kosmetyczki, fryzjerzy, sekretarki, księgowi, nauczyciele przedszkoli, pielęgniarki, opiekunki dziecięce, domowe, szwaczki, krawcy, technicy technologii odzieży, a także prędkarze, sprzątaczkę biurowe.

Wykres 3. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych kobiet w końcu I półrocza 2011r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Kolorem ciemniejszym zaznaczono zawody powtarzające się wśród kobiet i mężczyzn.

Wykres 4. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych mężczyzn w końcu I półroczu 2011r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Kolorem ciemniejszym zaznaczono zawody powtarzające się wśród kobiet i mężczyzn.

Zróźnicowanie zawodowe między tymi dwiema grupami bezrobotnych jest duże. Ranking najliczniejszych zawodów bezrobotnych kobiet zdominowany był przez zawody związane ze sferą handlu i usług (sprzedawca, fryzjer, krawiec, sprzątaczką, kelner) oraz z pracami biurowymi, księgowością; wystąpiły tu również zawody związane z wykształceniem wyższym (specjalista administracji publicznej, pedagog). Z kolei bezrobotni mężczyźni licznie reprezentowali zawody budowlane, zawody związane z przemysłem przetwórczym i maszynowym oraz naprawą pojazdów samochodowych.

1.4 Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów

Grupą bezrobotnych, objętą monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w szkole, ukończenia kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub od nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych, zwane w skrócie absolwentami. Grupa ta obejmowała w końcu I półrocza 2011r. 2503 osoby bezrobotne i stanowiły one 4,1% ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczba bezrobotnych absolwentów zwiększyła się o 93 osoby, tj. o 3,9%, a udział tej grupy wśród ogółu bezrobotnych pozostał bez zmian.

Tab. 8 Bezrobotni absolwenci w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półrocza 2011 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		w tym absolwenci	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	61221	100,0	2503	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	135	0,2	2	0,1
2. Specjaliści	5812	9,5	800	32,0
3. Technicy i inny średni personel	8700	14,2	263	10,5
4. Pracownicy biurowi	1881	3,1	68	2,7
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	7480	12,2	120	4,8
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1446	2,4	7	0,3
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13347	21,8	83	3,3
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2852	4,7	20	0,8
9. Pracownicy przy pracach prostych	4229	6,9	34	1,4
10. Siły zbrojne	3	0,01	0	0,0
Bez zawodu	15336	25,1	1106	44,2

Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów różni się zdecydowanie od struktury ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Wśród bezrobotnych absolwentów najliczniej reprezentowaną grupą zawodową są specjaliści. W końcu I półrocza 2011r. do grupy tej zaliczono 800 osób i stanowiły one 32,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów. Wśród ogółu

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

bezrobotnych osoby z wyższym wykształceniem stanowiły 9,5%. Udział specjalistów wśród bezrobotnych absolwentów jest więc 3,4-krotnie większy niż w ogólnej zbiorowości bezrobotnych.

Drugą pod względem liczebności grupą zawodową wśród bezrobotnych absolwentów są technicy i inny średni personel – w końcu I półrocza 2011r. zarejestrowane były 263 osoby. Stanowiły one 10,5% bezrobotnych absolwentów i było to o 3,7 punktu proc. mniej niż wynosił udział tej grupy zawodowej wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Wysoki jest też w populacji bezrobotnych absolwentów udział osób nie posiadających żadnego zawodu i znacznie przewyższa on analogiczny wskaźnik w ogólnej liczbie bezrobotnych: odpowiednio 44,2% wobec 25,1% (przed rokiem 43,9% wobec 23,7%).

Tab. 9 Lista rankingowa zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2011r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	I półrocze 2011r.	
			liczba	% do ogółu bezrob. absolw.
1.	"2422"	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	305	12,2
2.	"5223"	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	113	4,5
3.	"3314"	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	97	3,9
4.	"2421"	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	90	3,6
5.	"2631"	Ekonomiści	82	3,3
6.	"2351"	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	77	3,1
7.	"3144"	Technicy technologii żywności	70	2,8
8.	"3115"	Technicy mechanicy	66	2,6
9.	"2643"	Filolodzy i tłumacze	65	2,6
10.	"2330"	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	61	2,4
11.	"2619"	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	54	2,1
12.	"2132"	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	50	2,0
13.	"2133"	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	43	1,7
14.	"2144"	Inżynierowie mechanicy	39	1,6
15.	"2633"	Filozofowie, historycy i politolodzy	36	1,4
16.	"2411"	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	36	1,4
17.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	34	1,4

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	I półrocze 2011r.	
			liczba	% do ogółu bezrob. absolw.
18.	"2632"	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	34	1,4
19.	"3512"	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	32	1,3
20.	"2142"	Inżynierowie budownictwa	30	1,2
21.	"2149"	Inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	30	1,2

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów szkół najliczniej wystąpiły osoby z wykształceniem wyższym i średnim.

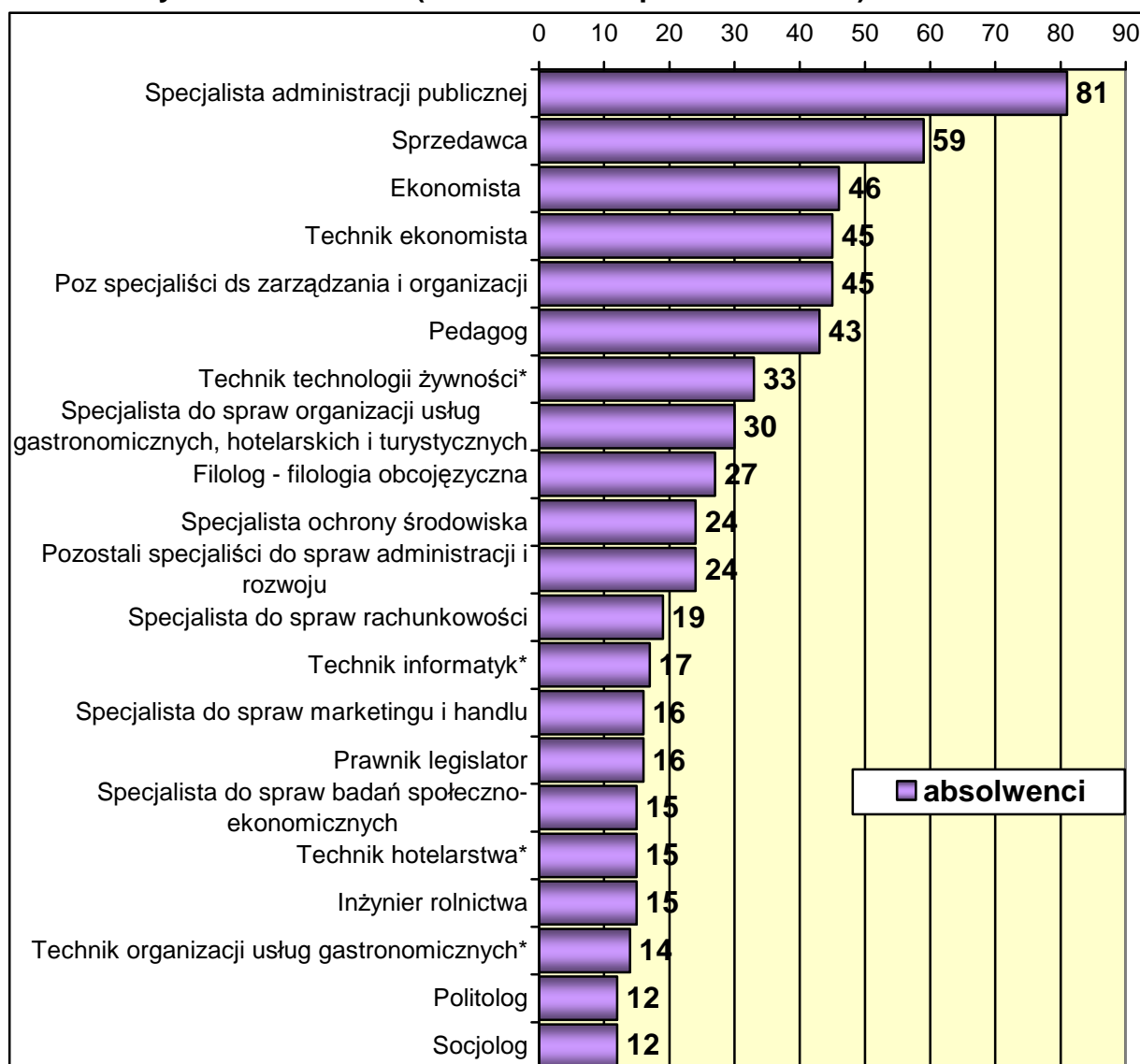
Wśród bezrobotnych absolwentów wyższych uczelni najwięcej było specjalistów do spraw administracji i rozwoju (12,2%), specjalistów do spraw zarządzania i organizacji (3,6%), ekonomistów (3,3%), wizytatorów i specjalistów metod nauczania (3,1%) oraz filologów i tłumaczy (2,6%).

Z kolei największe grupy zawodowe bezrobotnych absolwentów szkół średnich to: średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych (3,9% ogółu absolwentów), technicy technologii żywności (2,8%) oraz technicy mechanicy (2,6%).

Liczenie reprezentowani byli również wśród bezrobotnych absolwentów przyszli sprzedawcy (4,5% ogółu zarejestrowanych absolwentów).

Wykres 5. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów (stan w końcu I półrocza 2011r.)

W powyższym rankingu najliczniejszych zawodów bezrobotnych absolwentów, w odróżnieniu od rankingu zawodów przedstawionego dla ogółu bezrobotnych, wystąpiła duża liczba zawodów z grupy specjalistów (15 pozycji) oraz techników i innego średniego personelu. Podobnie jak w przypadku ogólnego rankingu, wysoką pozycję zajmują sprzedawcy. Brak tu natomiast zawodów z grupy pracowników przy pracach prostych, zawodów robotników budowlanych i robotników pomocniczych w przemyśle.

1.5 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim

Inną z grup bezrobotnych, objętych monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby długotrwałe bezrobotne (tj. pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy). Wśród ogółu bezrobotnych woj. podlaskiego grupa ta stanowiła w końcu I półrocza 2011r. 28,1% (17211 osób) i w stosunku do stanu sprzed roku zwiększyła się o 2306 osób, tj. o 15,5%. Jest to grupa bezrobotnych, której sytuacja uległa pogorszeniu w stopniu znacznie większym niż wśród ogółu bezrobotnych, wśród których poziom bezrobocia zwiększył się w tym okresie o 4,7%.

Tab. 10 Długotrwałe bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półrocza 2011 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		Długotrwałe bezrobotni	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	61221	100,0	17211	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	135	0,2	30	0,2
2. Specjaliści	5812	9,5	1169	6,8
3. Technicy i inny średni personel	8700	14,2	2390	13,9
4. Pracownicy biurowi	1881	3,1	670	3,9
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	7480	12,2	2507	14,6
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1446	2,4	569	3,3
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13347	21,8	4998	29,0
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2852	4,7	1132	6,6
9. Pracownicy przy pracach prostych	4229	6,9	1928	11,2
10. Siły zbrojne	3	0,01	2	0,0
Bez zawodu	15336	25,1	1816	10,6

Długotrwałe bezrobotni to w woj. podlaskim w przeważającej mierze osoby pracujące poprzednio jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 29,0% ogółu długotrwałe bezrobotnych (wobec 21,8% udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych), pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 14,6% (wobec 12,2%), technicy i inny średni personel – 13,9% (wobec 14,2%) oraz pracownicy zatrudnieni przy pracach prostych – 11,2% (wobec 6,9%). Najmniej licznie wśród osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy występowały rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy - 3,3% (wo-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

bec 2,4%), pracownicy biurowi – 3,9% (wobec 3,1%) oraz specjaliści, którzy stanowili 6,8% długotrwale bezrobotnych (wobec 9,5% wśród ogółu bezrobotnych).

W zbiorowości osób długotrwale bezrobotnych najliczniej reprezentowane były następujące 4-cyfrowe grupy zawodowe:

Tab. 11. Lista rankingowa zawodów najczęściej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2011r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	I półrocze 2011r.	
			liczba	% do ogółu długotrwale bezr.
1.	"5223"	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1437	8,4
2.	"7222"	Ślusarze i pokrewni	539	3,1
3.	"9112"	Pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	500	2,9
4.	"7531"	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	448	2,6
5.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	424	2,5
6.	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	418	2,4
7.	"9329"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	409	2,4
8.	"7112"	Murarze i pokrewni	400	2,3
9.	"3314"	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	399	2,3
10.	"7522"	Stolarze meblowi i pokrewni	392	2,3
11.	"3115"	Technicy mechanicy	376	2,2
12.	"5153"	Gospodarze budynków	347	2,0
13.	"7512"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	343	2,0
14.	"5120"	Kucharze	334	1,9
15.	"3142"	Technicy rolnictwa i pokrewni	323	1,9

Wymienione grupy zawodowe należą jednocześnie do najliczniejszych subpopulacji bezrobotnych i związane są z niższymi poziomami wykształcenia.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Wskaźnikiem, który pozwala na wskazanie zawodów, w których najwięcej osób bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest **wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie**. Wskaźnik ten jest liczony jako stosunek liczby długotrwanie bezrobotnych występujących w danym zawodzie do ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie. Można więc wysnuć wnioski, że kształcenie w takim zawodzie bez dostosowania programu nauczania do aktualnych potrzeb gospodarki może spowodować w przyszłości długotrwałe problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

Poniżej przedstawiono listę rankingową 34 grup zawodów o najwyższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia. Listę tę wyłoniono spośród liczących się ilościowo grup zawodów, tj. takich, w których zarejestrowanych było co najmniej 100 osób długotrwanie bezrobotnych, natomiast wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0,33 lub więcej.

Tab. 12 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2011r.)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Liczba długotrwałe bezrobotnych
1	"9613"	Zamiatacze i pokrewni	0,58	103
2	"7131"	Malarze i pokrewni	0,52	219
3	"7212"	Spawacze i pokrewni	0,52	136
4	"9629"	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,51	171
5	"6210"	Robotnicy leśni i pokrewni	0,50	118
6	"9112"	Pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	0,50	500
7	"6111"	Rolnicy upraw polowych	0,48	196
8	"9412"	Pomoce kuchenne	0,48	108
9	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	0,47	148
10	"7114"	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	0,46	115
11	"7318"	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	0,45	252
12	"9329"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	0,44	409
13	"7115"	Cieśle i stolarze budowlani	0,44	146
14	"7126"	Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	0,43	210
15	"7223"	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	0,43	268

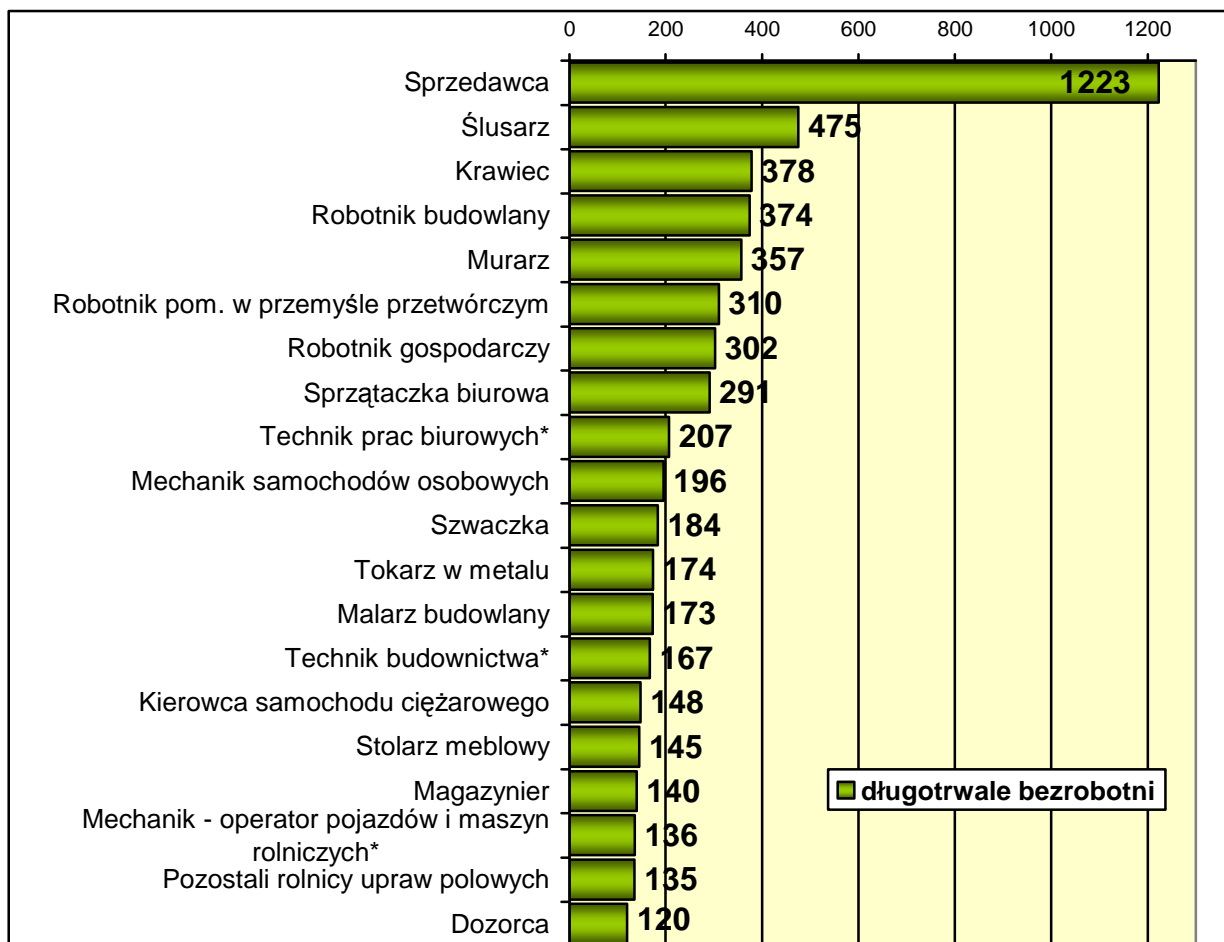
**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Liczba długotrwałe bezrobotnych
16	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	0,42	418
17	"7112"	Murarze i pokrewni	0,42	400
18	"5153"	Gospodarze budynków	0,42	347
19	"8160"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	0,41	165
20	"9333"	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	0,40	146
21	"8332"	Kierowcy samochodów ciężarowych	0,39	168
22	"7222"	Ślusarze i pokrewni	0,39	539
23	"3112"	Technicy budownictwa	0,39	231
24	"4321"	Magazynierzy i pokrewni	0,39	178
25	"8341"	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	0,39	226
26	"7233"	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0,39	253
27	"7533"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	0,38	209
28	"7412"	Elektromechanicy i elektromonterzy	0,36	274
29	"4110"	Pracownicy obsługi biurowej	0,36	233
30	"7531"	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,35	448
31	"5223"	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	0,35	1 437
32	"8322"	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	0,34	102
33	"7511"	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	0,34	130
34	"7522"	Stolarze meblowi i pokrewni	0,33	392

Jak wynika z powyższego zestawienia, do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody **z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników**: związane z budownictwem (m.in. murarze, betoniarze, zbrojarze, cieśle i stolarze budowlani, hydraulicy i monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych, malarze), przemysłem metalowym (spawacze, ślusarze, ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, elektromechanicy i elektromonterzy), odzieżowym (krawcy, kuśnierze, kapelusznicy, szwaczki) i kierowcy, **z grupy pracowników przy pracach prostych** (m.in. pomoce i sprzątaczk biurowe, gospodarze budynków, robotnicy pomocniczy w budownictwie i przemyśle, robotnicy pracujący przy przeładunku towarów). Były to więc zawody związane z przemysłem, usługami prostymi oraz z niższymi poziomami wykształcenia.

Wykres 6. Ranking*) zawodów najliczniej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2011r.)

*) Ranking obejmuje 20 zawodów (wg 6-cyfrowych kodów), w których długotrwale bezrobotni stanowili co najmniej 33,3% i wystąpili najliczniej.

Wśród zawodów najbardziej obciążonych odsetkiem bezrobotnych długotrwale najliczniej wystąpiły zawody: sprzedawców, pracowników niewykwalifikowanych w usługach i budownictwie (robotnik budowlany, robotnik pomocniczy w przemyśle, robotnik gospodarczy, dozorca, sprzątaczką biurową), robotników wykwalifikowanych w budownictwie (murarz, malarz budowlany), przemyśle metalowym (ślusarz, tokarz w metalu), odzieżowym (krawiec, szwaczka), a także w zawodach związanych z rolnictwem (pozostali rolnicy upraw polowych, mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych) oraz kierowcy samochodów ciężarowych.

2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W ciągu I półrocza 2011r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego 9608 ofert pracy, z tego 68,7% dotyczyło miejsc pracy w zakładach sektora prywatnego, a 31,3% - w zakładach sektora publicznego. Oferty pracy subsydiowanej stanowiły ponad 51% wszystkich propozycji zatrudnienia, będących w dyspozycji urzędów pracy. W porównaniu do I półrocza 2010r. liczba ofert pracy zmniejszyła się o 4818, tj. o 33,4% (14426).

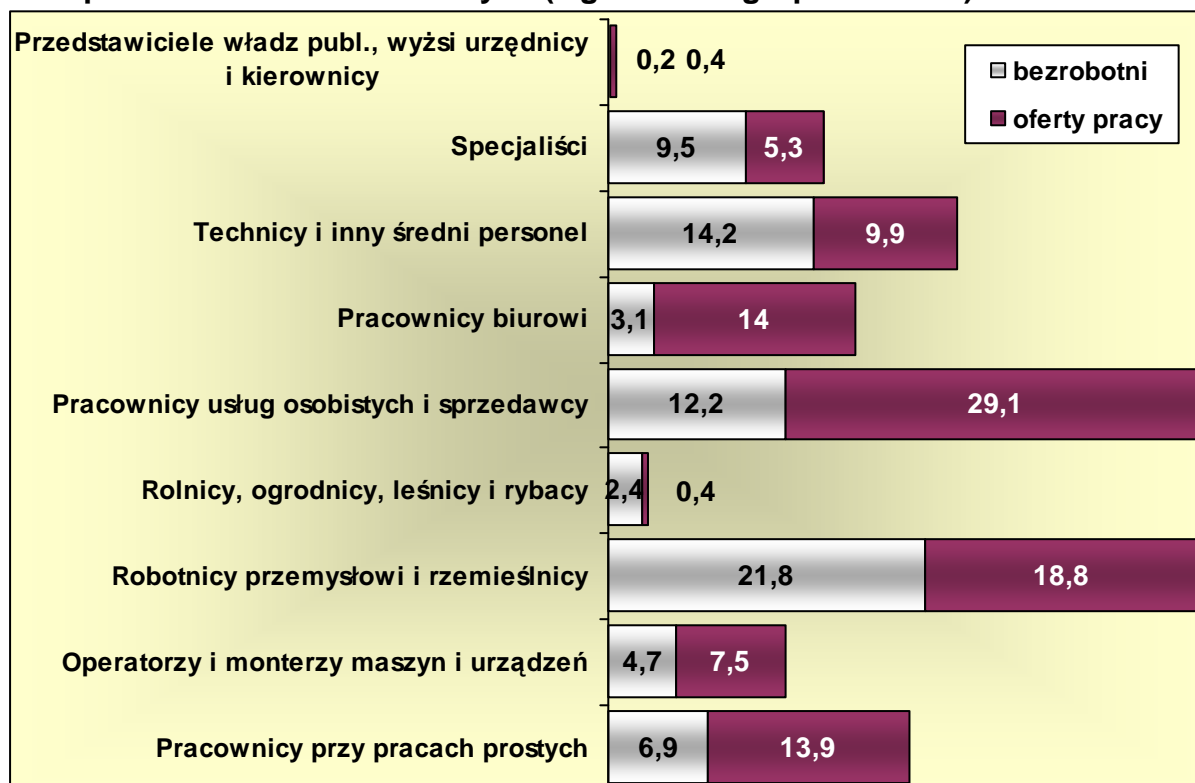
Tab. 13 Struktura ofert pracy wg wielkich grup zawodów w I półroczu 2011r.

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	I półrocze 2011r.	
	Liczba ofert pracy	%
Ogółem, w tym:	9608	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	39	0,4
2. Specjaliści	510	5,3
3. Technicy i inny średni personel	954	9,9
4. Pracownicy biurowi	1341	14,0
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	2800	29,1
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	40	0,4
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1807	18,8
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	725	7,5
9. Pracownicy przy pracach prostych	1339	13,9
10. Siły zbrojne	0	0,0
Bez zawodu	53	0,6

W I półroczu 2011r. najwięcej propozycji pracy skierowanych było do 4 grup zawodowych: pracowników usług osobistych i sprzedawców (29,1%), robotników przemysłowych i rzemieślników (18,8%), pracowników biurowych (14,0%) i pracowników przy pracach prostych (13,9% ogółu ofert).

Najmniej ofert pracy kierowanych było do przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników oraz rolników, ogrodników, leśników i rybaków (po 0,4% ogółu ofert), następnie specjalistów (5,3%). Nie było zapotrzebowania na żołnierzy zawodowych.

Wykres 7. Porównanie struktury zawodowej ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy woj. podlaskiego w I półroczu 2011r. oraz zarejestrowanych w końcu I półroczu 2011r. bezrobotnych (wg wielkich grup zawodów)

Z zestawienia struktury zawodowej ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy i zarejestrowanych bezrobotnych wynika, że największe dysproporcje między podażą pracy a popytem na nią dotyczą: grupy pracowników usług osobistych i sprzedawców (12,2% w strukturze bezrobotnych wobec 29,1% w strukturze ofert pracy), pracowników biurowych (odpowiednio: 3,1% wobec 14,0%), pracowników przy pracach prostych (6,9% wobec 13,9%), a także specjalistów (9,5% wobec 5,3%) i rolników, ogrodników, leśników i rybaków (2,4% wobec 0,4%). Najbardziej wyrównane proporcje między podażą i popytem w tym zakresie dotyczą robotników przemysłowych i rzemieślników (21,8% wobec 18,8%) i operatorów i monterów maszyn i urządzeń (4,7% wobec 7,5%).

Dokładniejszych informacji na temat popytu na poszczególne zawody dostarczy poniższa lista rankingowa ofert pracy najczęściej zgłaszanych do urzędów pracy. Lista ta obejmuje 16 grup zawodów, w których w I półroczu 2011r. zgłoszono w skali województwa co najmniej 100 ofert pracy.

Tab. 14 Ranking ofert pracy (wg 4-cyfrowych grup zawodów) najczęściej zgłaszanych w I półroczu 2011r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2011r.	
			liczba	%
1.	"5153"	Gospodarze budynków	1 374	14,3
2.	"4110"	Pracownicy obsługi biurowej	871	9,1
3.	"5223"	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	705	7,3
4.	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	340	3,5
5.	"9112"	Pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	246	2,6
6.	"7125"	Szklarze	212	2,2
7.	"8332"	Kierowcy samochodów ciężarowych	212	2,2
8.	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	194	2,0
9.	"3343"	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	173	1,8
10.	"7223"	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	163	1,7
11.	"8160"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	163	1,7
12.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	146	1,5
13.	"9412"	Pomoce kuchenne	132	1,4
14.	"5120"	Kucharze	123	1,3
15.	"4321"	Magazynierzy i pokrewni	118	1,2
16.	"3322"	Przedstawiciele handlowi	117	1,2

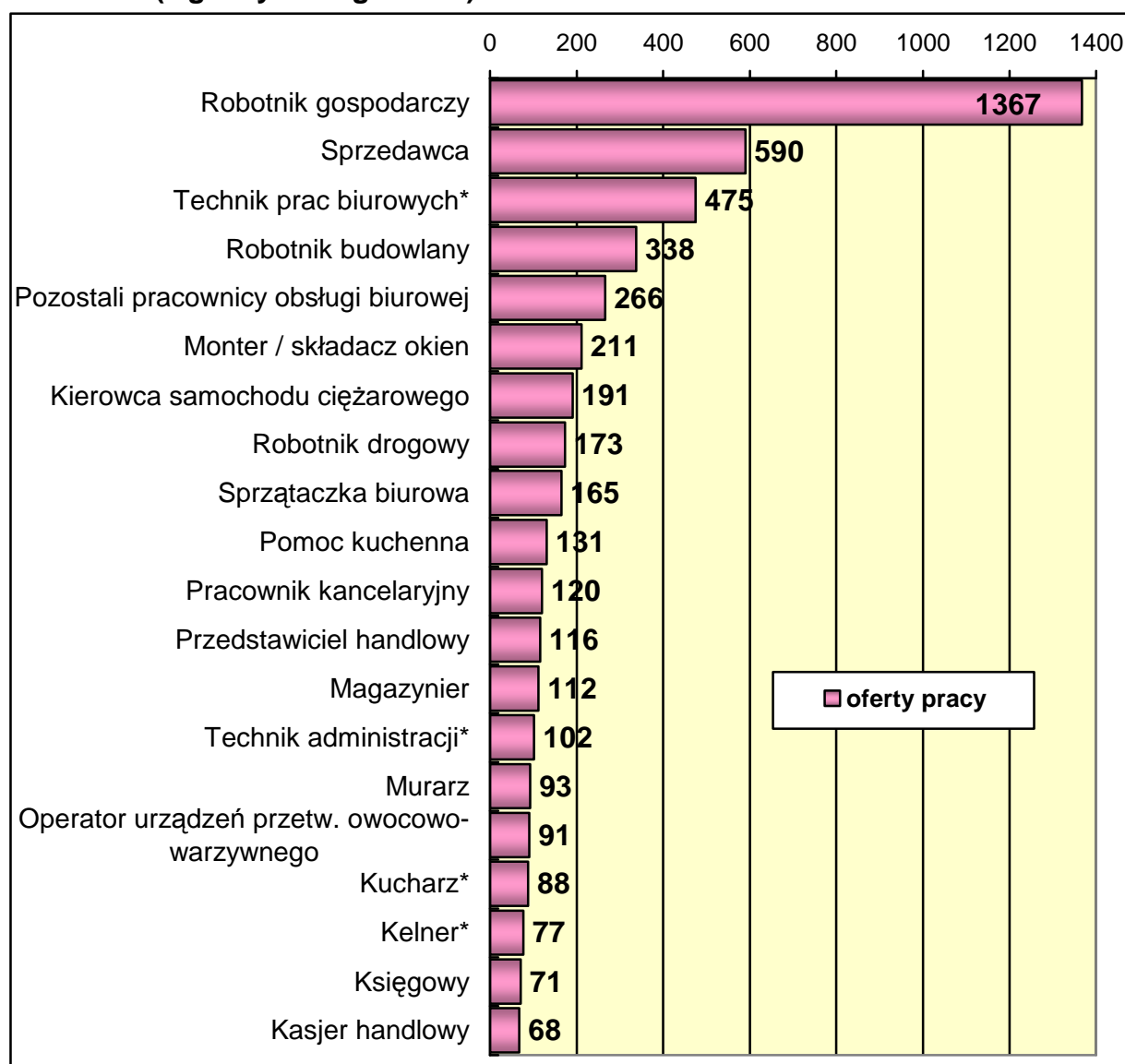
Jak wynika z powyższego zestawienia, preferencje pracodawców szukających pracowników za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy nie zmieniają się. W strukturze zawodowej ofert zaznaczyła się przewaga 3 grup zawodów, których udział wyniósł łącznie ponad 30% wszystkich propozycji zatrudnienia, tj.: gospodarze budynków – 1374 (14,3% ogółu ofert), pracownicy obsługi biurowej – 871 (9,1%) oraz sprzedawcy sklepowi – 705 (7,3%).

Dalsze pozycje w rankingu zostały zdominowane przez oferty pracy dla pracowników przy pracach prostych (robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, drogowym, wodnym, pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe, pomoce kuchenne), robotników przemysłowych i rzemieślników (szklarze, ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali, mechanicy pojazdów samochodowych), operatorów maszyn i urzą-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r.

dzeń do produkcji wyrobów spożywczych oraz kierowców samochodów ciężarowych, pracowników administracyjnych i sekretarzy biura zarządu, przedstawicieli handlowych, magazynierów, kucharzy.

Wykres 8. Ranking 20 zawodów w ofertach pracy najczęściej zgłaszanych przez pracodawców do PUP woj. podlaskiego w okresie I półrocza 2011r. (wg 6-cyfrowego kodu)

2.1. Wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w określonym zawodzie określa, jak duże są szanse na znalezienie pracy w tym zawodzie. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w danym okresie

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

czasu, będących w dyspozycji powiatowego urzędu pracy do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w tym zawodzie. Pozwala on na ustalenie, w których zawodach najłatwiej i najtrudniej znaleźć pracę. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym szanse te rosną.

Tab. 15 Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w woj. podlaskim w I półroczu 2011r. (wg dużych grup zawodów)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik*) szansy uzyskania oferty
1	"41"	Sekretarki, operatorzy urzędów biurowych i pokrewni	0,2349
2	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,1120
3	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1088
4	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,1075
5	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,0936
6	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,0882
7	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,0861
8	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,0802
9	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,0678
10	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,0664
11	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0632
12	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,0541
13	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,0538
14	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,0492
15	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,0455
16	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,0431
17	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,0427
18	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,0418
19	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,0400
20	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,0388
21	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,0364
22	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,0311
23	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,0225
24	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,0221
25	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0213

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik*) szansy uzyskania oferty
26	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0182
27	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,0182
28	"82"	Monterzy	0,0176
29	"35"	Technicy informatycy	0,0148
30	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0147
31	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0141
32	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,0133
33	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0113
34	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,008
35	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0054
36	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0054
37	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,0048
38	"62"	Leśnicy i rybacy	0,0036
39	"01"	Oficerowie sił zbrojnych	0
40	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
41	"03"	Żołnierze szeregowi	0

*) Duże grupy zawodów uszeregowane od najwyższego do najniższego wskaźnika szansy uzyskania oferty

W skali dużych (2-cyfrowych) grup zawodów największe szanse na otrzymanie propozycji pracy miały sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni oraz pozostali pracownicy obsługi biura, pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki, robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, a także pracownicy usług osobistych.

Analizując natomiast szanse uzyskania oferty pracy według 4-cyfrowych grup zawodów, można wskazać następujące grupy zawodów, w których istnieją wysokie szanse na otrzymanie oferty pracy:

"5312"	Asystenci nauczycieli	1,4166
"6121"	Hodowcy wyspecjalizowanej produkcji zwierzęcej	1
"4214"	Windykatorzy i pokrewni	0,9231
"4227"	Ankieterzy	0,7879
"1211"	Kierownicy do spraw finansowych	0,6666

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

"2285"	Audiofonolodzy i logopedzi	0,6666
"4414"	Technicy archiwisci i pokrewni	0,6666
"9621"	Gońcy, багаżowi i pokrewni	0,6491
"3423"	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	0,5667
"2621"	Archiwisci i muzealnicy	0,5333
"3333"	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	0,5
"8155"	Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór	0,5
"3353"	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	0,4666
"5411"	Strażacy	0,4286

Jednocześnie w statystykach urzędów pracy wystąpiło w I półroczu br. 107 elementarnych grup zawodów, w których zarejestrowane były osoby bezrobotne, mające zerowe szanse na jej znalezienie, gdyż w tych zawodach nie zgłoszono ani jednej oferty pracy. Zawody z nikłymi szansami na otrzymanie oferty pracy wystąpiły we wszystkich wielkich grupach zawodów, najwięcej jednak dotyczyło zawodów związanych z przemysłem włókienniczym oraz rolnictwem, ale też zawodów specjalistów - o profilu humanistycznym (filozofowie, historycy i politolodzy, archeolodzy, socjologowie i pokrewni).

3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD)

Statystyka bezrobotnych według sekcji PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności) określa przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji i sektora własności.

W woj. podlaskim wśród bezrobotnych dominowały osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. W końcu I półroczu 2011r. zbiorowość ta liczyła 45346 osób, tj. 74,1% ogółu bezrobotnych (przed rokiem było to 43591 osób, tj. 74,6% ogółu bezrobotnych).

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Tab. 16 Struktura bezrobotnych i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności w woj. podlaskim - I półroczu 2011r.

Sektory PKD 2007	Bezrobotni				Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2011r.	
	zarejestrowani w I półroczu 2011r.		- stan w końcu I półrocza 2011r.			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo. i rybactwo	511	1,9	1272	2,8	91	0,9
Górnictwo i wydobywanie	45	0,2	38	0,1	24	0,2
Przetwórstwo przemysłowe	5851	22,3	10432	23,0	1769	18,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimat.	56	0,2	113	0,2	20	0,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	241	0,9	430	0,9	104	1,1
Budownictwo	2743	10,5	4416	9,7	1056	11,0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	5362	20,4	9176	20,2	1558	16,2
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	792	3,0	1337	2,9	262	2,7
Transport i gospodarka magazynowa	841	3,2	1231	2,7	361	3,8
Informacja i komunikacja	215	0,8	321	0,7	79	0,8
Działalność finansowa i ubezpiecz.	334	1,3	571	1,3	179	1,9
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	291	1,1	556	1,2	112	1,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	625	2,4	936	2,1	317	3,3
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	969	3,7	1343	3,0	260	2,7
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpiecz społ.	1809	6,9	3128	6,9	2092	21,8
Edukacja	886	3,4	1532	3,4	423	4,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	652	2,5	1107	2,4	384	4,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	426	1,6	653	1,4	309	3,2
Pozostała działalność usługowa	712	2,7	1304	2,9	208	2,2
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	57	0,2	209	0,5	0	-
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	-	0	-	0	-
Działalność nie zidentyfikowana	2829	10,8	5241	11,6	0	-
Ogółem	26247	100,0	45346	100,0	9608	100,0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r.

Analiza struktury bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wskazuje, że największy ruch kadrowy w I półroczu 2011r. dokonywał się w następujących sekcjach gospodarki województwa podlaskiego:

- przetwórstwo przemysłowe - 5851 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (22,3% ogółu nowo zarejestrowanych) i 1769 zgłoszonych ofert pracy (18,4% ogółu ofert),
- handel i naprawa pojazdów samochodowych – 5362 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (20,4%) i 1558 ofert (16,2%),
- budownictwo – 2743 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (10,5%) i 1056 ofert (11,0%),
- administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 1809 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (6,9%) i 2092 oferty (21,8%),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 969 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,7%) i 260 ofert (2,7%),
- edukacja - 886 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,4%) i 423 oferty (4,4%),
- transport i gospodarka magazynowa - 841 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,2%) i 361 ofert (3,8%).

W porównaniu do I półrocza 2010 roku, w analizowanym półroczu zaobserwowano spadek liczby ofert pracy głównie w sekcjach zaliczanych tradycyjnie do sektora publicznego: administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej i edukacji, a także w handlu; naprawie pojazdów samochodowych. Były to spadki rzędu 40-48%, podczas gdy liczba wszystkich zgłoszonych w tym okresie ofert zmniejszyła się o 33,4%.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Od lat mamy do czynienia z niedostosowaniem systemu kształcenia do wymagań rynku pracy, które powoduje, że funkcjonują na nim zawody, na które zapotrzebowanie ze strony pracodawców w postaci zgłaszanych ofert pracy jest znacznie mniejsze niż liczba osób mających kwalifikacje i chcących pracować w danym zawodzie (**zawody nadwyżkowe**) oraz zawody, w których pracodawcy mają problem ze znalezieniem kandydatów do pracy (**zawody deficytowe**). Nieznaczny procent stanowią natomiast zawody zrównoważone, tj. wykazujące równowagę w zakresie popytu i podaży pracy.

Analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych dokonano na podstawie

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów. Jest to procentowy udział liczby zgłoszonych w danym zawodzie ofert pracy w liczbie zarejestrowanych w tym zawodzie bezrobotnych.

Zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Im wyższy wskaźnik, tym większe zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie.

Tab. 17 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r. (wg grup 2-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów	
1	"01"	Oficerowie sił zbrojnych	0	X
2	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	
3	"03"	Żołnierze szeregowi	0	
4	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0	
5	"62"	Leśnicy i rybacy	0,0562	zawody nadwyżkowe
6	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0564	
7	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,0655	
8	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0691	
9	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0762	
10	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,1073	
11	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1236	
12	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1349	
13	"35"	Technicy informatycy	0,1364	
14	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,1575	
15	"82"	Monterzy	0,1698	
16	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,1712	
17	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,1916	
18	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,196	
19	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2062	

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów		
20	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokr	0,2349		
21	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,2593		
22	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,384		
23	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,3961		
24	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4044		
25	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,4569		
26	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,5085		
27	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,5172		
28	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,5231		
29	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,5293		
30	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,5341		
31	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,5667		
32	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,6457		
33	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,6675		
34	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,7034		
35	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,8651		
36	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,8857		
37	"51"	Pracownicy usług osobistych	1,0539		zawó równowagi
38	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	1,1127		zawody deficytowe
39	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,2718		
40	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,4633		
41	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,6948		

Na rynku pracy woj. podlaskiego przeważają zawody zaliczane do nadwyżkowych. Wśród 41 grup zawodów wystąpiło 36 grup zawodów nadwyżkowych oraz 4 grupy zawodów deficytowych. Równowagą między popytem i podażą charakteryzowała się 1 grupa zawodów, a mianowicie pracownicy usług osobistych. Jest to więc rynek o głęboko zaburzonej równowadze w zakresie popytu i podaży pracy.

Cztery pierwsze grupy zawodów, będące na czele powyższego rankingu,

charakteryzują się znikomą liczbą ofert pracy. Są to oficerowie sił zbrojnych i żołnierze szeregowi, rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby oraz przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni.

Do **deficytowych** dużych grup zawodów należą: pozostali pracownicy obsługi biura, pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki, ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych oraz sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni.

Jako **najbardziej nadwyżkowe** należy wskazać następujące duże grupy zawodów: leśnicy i rybacy, średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych, rolnicy produkcji towarowej, specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury oraz rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni.

Bardziej szczegółowych danych dostarcza analiza 394 elementarnych (4-cyfrowych) grup zawodów. Wśród podlaskich bezrobotnych zarejestrowanych w końcu w I półroczu 2011r., można wyróżnić:

- 303 grupy zawodów nadwyżkowych, w tym w 107 nie zgłoszono ani jednej oferty pracy,
- 19 grup zawodów zrównoważonych,
- 72 grupy zawodów deficytowych, w tym 17 grup osiągnęło wskaźnik określany jako MAX - wskaźnik ten dotyczy zawodów, w których zgłoszono oferty, ale w ewidencji urzędów pracy nie odnotowano bezrobotnych posiadających te zawody.

4.1. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 76,9% ogółu zawodów, jakie wystąpiły w I półroczu 2011r. w sprawozdawczości urzędów pracy. Obejmowały one 303 grupy zawodów. W zawodach tych zapotrzebowanie ze strony pracodawców na pracowników było mniejsze niż liczba poszukujących pracy w tych zawodach. 35,3% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu analizowanego półrocza pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy (107 grup zawodów). W grupie tej najliczniej reprezentowani byli bezrobotni w zawodach:

- rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej,
- dietetycy i żywieniowcy,

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

- filozofowie, historycy i politolodzy,
- archeolodzy, socjolodzy i pokrewni,
- operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich, operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni,
- kaletnicy, rymarze i pokrewni,
- technicy leśnictwa,
- dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni,
- mechanicy precyzyjni.

Dalsze 39,6% grup zawodów nadwyżkowych uzyskało wskaźniki intensywności o wartości od 0,0014 do 0,3 (120 grup zawodów). Spośród nich do najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych grup zawodów (liczących co najmniej 500 bezrobotnych) należały zawody przedstawione w poniższej tabeli.

Tab. 18 Ranking najbardziej nadwyżkowych zawodów w woj. podlaskim w I półroczu 2011r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)
1	"3314"	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	0,0027
2	"7318"	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	0,0048
3	"3142"	Technicy rolnictwa i pokrewni	0,0104
4	"3119"	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0202
5	"2351"	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	0,0232
6	"2631"	Ekonomiści	0,0242
7	"3144"	Technicy technologii żywności	0,0287
8	"2422"	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	0,0428
9	"3115"	Technicy mechanicy	0,0449
10	"2330"	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	0,05
11	"3112"	Technicy budownictwa	0,0662
12	"7512"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,0752
13	"8341"	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	0,0776
14	"7222"	Ślusarze i pokrewni	0,1057
15	"7412"	Elektromechanicy i elektromonterzy	0,115

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)
16	"7522"	Stolarze meblowi i pokrewni	0,1157
17	"7233"	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysł	0,1262
18	"5141"	Fryzjerzy	0,1604
19	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	0,1629
20	"7531"	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,1732
21	"7533"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	0,1966
22	"7131"	Malarze i pokrewni	0,1986
23	"5120"	Kucharze	0,2037
24	"9329"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	0,2258
25	"7112"	Murarze i pokrewni	0,231
26	"7126"	Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	0,2822

*) Uwzględniono grupy zawodów liczących co najmniej 500 bezrobotnych;
Grupy zawodów uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki.
Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka.

W woj. podlaskim najbardziej nadwyżkowe zawody skupiły się głównie w trzech grupach zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników, techników i innego średniego personelu oraz specjalistów, i były to:

- zawody robotnicze związane z przemysłem metalowym i maszynowym (ślusarze, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, elektromechanicy i elektromonterzy), przemysłem odzieżowym (krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, szwaczki, hafciarki i pokrewni), a także spożywczym (piekarze, cukiernicy i pokrewni, technicy technologii żywności,)
- zawody związane z budownictwem (technicy budownictwa, murarze, hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych, malarze),
- zawody sektora usług (kucharze, fryzjerzy),
- zawody techniczne (technicy mechanicy, technicy rolnicy, technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych),
- zawody specjalistów (nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, wizytatorzy i specjaliści metod nauczania, specjaliści ds. administracji i rozwoju, ekonomiści).

Na poziomie poszczególnych specjalności można wskazać następujące najbardziej nadwyżkowe zawody na podlaskim rynku pracy:

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Tab.19 Ranking 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w I półroczu 2011r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Liczba bezrobotnych w końcu I półroczu 2011r.
1	"613003"	Rolnik*	0	545
2	"311924"	Technik technologii odzieży*	0	346
3	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	0	315
4	"731809"	Tkacz	0	243
5	"311512"	Technik mechanizacji rolnictwa*	0	214
6	"242218"	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0	213
7	"741290"	Pozostali elektromechanicy i elektrycy	0	210
8	"731805"	Przędzacz	0	165
9	"422402"	Technik hotelarstwa*	0	153
10	"264302"	Filolog - filologia obcojęzyczna	0	124
11	"314205"	Technik ogrodnik*	0	118
12	"611104"	Rolnik upraw polowych	0	118
13	"343403"	Technik organizacji usług gastronomicznych*	0	111
14	"314412"	Technik technologii żywności - przetwórstwo mleczar-	0	103
15	"331403"	Technik ekonomista*	0,0029	1250
16	"213205"	Inżynier rolnictwa	0,0083	167
17	"261906"	Prawnik legislator	0,0105	132
18	"314207"	Technik rolnik*	0,0108	807
19	"611190"	Pozostali rolnicy upraw polowych	0,012	238
20	"311922"	Technik technologii drewna*	0,0141	210
21	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	0,0167	377
22	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicz-	0,0189	137
23	"311932"	Technik włókiennik*	0,0192	125
24	"235107"	Pedagog	0,0201	409
25	"911202"	Palacz pieców zwykłych	0,0204	104
26	"723303"	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i meliora-	0,0233	109
27	"263102"	Ekonomista	0,0242	440
28	"723390"	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i	0,0253	158
29	"311504"	Technik mechanik*	0,026	1040
30	"242290"	Pozostali specjaliści do spraw administracji i rozwoju	0,0278	101

*) Zawody uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki. Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka; ranking obejmuje 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów, w których zarejestrowanych było co najmniej 100 bezrobotnych.

4.2 Zawody deficytowe

Do zawodów deficytowych zalicza się zawody, w których zakłady pracy miały kłopoty ze znalezieniem pracowników, ponieważ liczba osób poszukujących pracy była mniejsza niż zapotrzebowanie pracodawców bądź nie spełniały one ich oczekiwań pod względem kwalifikacji lub umiejętności. W I półroczu br. odnotowano 72 grupy elementarne zawodów deficytowych i stanowiły one 18,3% ogółu zawodów występujących w tym czasie w statystykach rynku pracy.

Wśród tych 72 grup zawodów deficytowych, na które pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie w I półroczu 2011r., w 17 grupach w ewidencji powiatowych urzędów pracy nie było zarejestrowanych bezrobotnych (wskaźnik MAX). Jednakże zgłoszenia miejsc pracy były jednostkowe (1-8 ofert pracy w skali województwa).

Poniżej przedstawiono ranking najbardziej deficytowych 4-cyfrowych grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu, w których jednocześnie zgłoszono co najmniej 30 ofert pracy w skali województwa.

Tab. 20. Ranking zawodów deficytowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
1	"5153"	Gospodarze budynków	3,9395
2	"4110"	Pracownicy obsługi biurowej	2,9060
3	"7125"	Szklarze	2,8133
4	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	1,3497
5	"3343"	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	1,1391
6	"9412"	Pomoce kuchenne	1,2970
7	"3322"	Przedstawiciele handlowi	1,1717
8	"9613"	Zamiatacze i pokrewni	1,6909
9	"3412"	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1,2639
10	"8111"	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	2,0930
11	"9621"	Gońcy, bagażowi i pokrewni	9,2500
12	"4311"	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	1,3111
13	"4120"	Sekretarki (ogólne)	1,5833
14	"4226"	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	1,3500

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
15	"5311"	Opiekunowie dziecięcy	7,5000
16	"7121"	Dekarze	1,3000
17	"7116"	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	1,6250
18	"4214"	Windykatorzy i pokrewni	12,000
19	"7214"	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	1,1724

*) Grupy zawodów uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt.

Na podlaskim rynku pracy można wskazać następujące grupy zawodów deficytowych:

- na poziomie wykształcenia średniego:
 - pracownicy obsługi biurowej, pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, sekretarki (ogólne), recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych), pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości,
 - pracownicy handlu: przedstawiciele handlowi,
 - pracownicy usług osobistych: opiekunowie dziecięcy,
- zawody robotników w budownictwie: robotnicy budowy dróg i pokrewni, dekarze, szklarze, robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe, robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni oraz górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni,
- zawody robotników niewykwalifikowanych: pomoce kuchenne, zamiatacze i pokrewni, gońcy, багаżowi i pokrewni.

Poniżej przedstawiono listę rankingową 30 najbardziej deficytowych specjalności na podlaskim rynku pracy.

Tab. 21 Ranking 30 najbardziej deficytowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w I półroczu 2011r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	Kod grupy zaw.	Zawody	Wskaźnik Intensywności deficytu*)	Liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2011r.
1	"961301"	Robotnik oczyszczania miasta	28	28
2	"962106"	Kolporter	27,5	55
3	"811106"	Operator ładowarki	26	26
4	"411003"	Pracownik kancelaryjny	24	120
5	"421403"	Windykator	17,5	35

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

Lp	Kod grupy zaw.	Zawody	Wskaźnik Intensywności deficytu*)	Liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2011r.
6	"753102"	Gorseciarka	12,6667	38
7	"334390"	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	8,125	65
8	"816029"	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	6,0667	91
9	"341204"	Opiekunka środowiskowa*	5,4286	38
10	"811104"	Operator koparki	5	30
11	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	4,5714	32
12	"515303"	Robotnik gospodarczy	4,155	1367
13	"811105"	Operator koparko - ładowarki	3,875	31
14	"722308"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	3,7857	53
15	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	3,5	266
16	"932913"	Sortowacz	3,375	27
17	"712501"	Monter / składacz okien	3,058	211
18	"711101"	Konserwator budynków	2,4545	27
19	"411004"	Technik prac biurowych*	2,1991	475
20	"711601"	Brukarz	1,95	39
21	"722301"	Frezer	1,913	44
22	"751106"	Ubojowy	1,8667	28
23	"931205"	Robotnik drogowy	1,7653	173
24	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	1,6842	32
25	"816026"	Operator urządzeń przetwórstwa drobiu	1,6667	60
26	"711501"	Cieśla*	1,625	26
27	"412001"	Sekretarka	1,5833	57
28	"422602"	Recepcjonista	1,5238	32
29	"431101"	Asystent do spraw księgowości	1,4348	33
30	"911290"	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	1,4	42

*) Zawody uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt; ranking obejmuje 30 najbardziej deficytowych zawodów, w których pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na co najmniej 25 pracowników.

4.3 Zawody zrównoważone

Na wojewódzkim rynku pracy wystąpiło w I półroczu 2011r. 19 grup zawodów zrównoważonych, tj. takich, w których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu)

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2011r.**

kształtował się w granicach 0,9 – 1,1. Stanowiły one 4,8% ogółu zawodów funkcjonujących w tym okresie na podlaskim rynku pracy.

Grupy zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy na podlaskim rynku pracy zostały wskazane w poniższym zestawieniu.

Tab. 22. Zawody o zrównoważonym popycie i podaży w woj. podlaskim w I półroczu 2011r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu
1	"5249"	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,92
2	"2412"	Doradcy finansowi i inwestycyjni	0,9231
3	"2433"	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0,9545
4	"4412"	Listonosze i pokrewni	0,9556
5	"5230"	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	0,9595
6	"5245"	Pracownicy stacji obsługi pojazdów	0,96
7	"8332"	Kierowcy samochodów ciężarowych	0,9906
8	"2146"	Inżynierowie górnictwa, metalurgii i pokrewni	1
9	"2434"	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	1
10	"2521"	Projektanci i administratorzy baz danych	1
11	"2654"	Producenci filmowi, reżyserzy i pokrewni	1
12	"3514"	Technicy sieci internetowych	1
13	"4131"	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	1
14	"4212"	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	1
15	"4225"	Pracownicy biur informacji	1
16	"5243"	Agenci sprzedaży bezpośredniej	1
17	"7133"	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	1
18	"8183"	Operatorzy urządzeń pakujących, do napełniania butelek i urządzeń znakujących	1
19	"8160"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	1,0452

Wśród zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy w I półroczu

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r.

2011r. wystąpili przedstawiciele:

- zawodów wymagających wysokich kwalifikacji: inżynierowie górnictwa, metalurgii i pokrewni, doradcy finansowi i inwestycyjni, projektanci i administratorzy baz danych, producenci filmowi, reżyserzy i pokrewni,
- zawodów związanych ze sprzedażą: specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych), specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych,
- pracownicy handlu i usług, związani z obsługą klientów: pracownicy biur informacji, kasjerzy i sprzedawcy biletów, agenci sprzedaży bezpośredniej, pracownicy stacji obsługi pojazdów, listonosze i pokrewni, bukmacherzy, krupierzy i pokrewni, pracownicy sprzedaży i pokrewni,
- kierowcy samochodów ciężarowych,
- zawody związane z budownictwem i przemysłem: robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni, operatorzy urządzeń pakujących, do napełniania butelek i urządzeń znakujących.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

2011 rok to dalszy okres względnej stabilizacji sytuacji na rynku pracy. W I półroczu br., podobnie jak w analogicznym okresie roku poprzedniego, odnotowano zmniejszony napływ do bezrobocia, co spowodowało, że liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła o 2,5 tys. osób, tj. o 4,0% (do 61221 osób). Stopa bezrobocia w woj. podlaskim w końcu czerwca br. wyniosła 12,6% i wprawdzie w stosunku do końca grudnia 2010 roku zmniejszyła się o 0,6 punktu proc., jednakże nadal była o 0,4 punktu proc. wyższa niż przed rokiem.

W I półroczu br. do urzędów pracy zgłosiło 36 tys. nowych osób bezrobotnych, tj. o 11,6 tys. osób mniej niż w poprzednim półroczu i o 4,7 tys. osób mniej niż w I półroczu 2010r. Wśród nowo rejestrujących się najliczniej wystąpili przedstawiciele średniego personelu nauk fizycznych, chemicznych i technicznych, robotnicy w przetwórstwie spożywczym, drzewnym, tekstylnym, maszynowym, robotnicy budowlani, a także sprzedawcy, pracownicy usług osobistych oraz specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania.

Jednocześnie znacznie zmniejszyła się liczba ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy. W I półroczu 2011r. pracodawcy zgłosili 9,6 tys. ofert pracy, czyli o 4,8 tys. (o 33,4%) mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Spowodowane to było w dużej mierze ograniczeniem środków Funduszu Pracy na subsydiowane formy zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Jednocześnie bowiem wzrosła liczba ofert pracy niesubsydiowanej.

W związku z ograniczeniem popytu na pracę nierównowaga między popytem na pracę a podażą pracy pogłębiła się. Zarówno wojewódzki, jak i poszczególne powiatowe rynki pracy wykazują znaczne dysproporcje między liczbą zarejestrowanych bezrobotnych (61,2 tys. osób w skali województwa) a liczbą ofert pracy będących w dyspozycji urzędów pracy (9,6 tys. ofert).

Bezrobocie w woj. podlaskim od lat 90-tych ubiegłego stulecia skoncentrowane jest w kilku sekcjach gospodarki, a mianowicie w przetwórstwie przemysłowym (23% ogółu zarejestrowanych w końcu I półrocza 2011r. bezrobotnych uprzednio pracowało w tej sekcji), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (20%), budownictwie (10%) i administracji publicznej i obronie narodowej (7%) oraz w kilku grupach zawodowych: robotników przemysłowych i rzemieślników (22% ogółu bezrobotnych), techników i innego średniego personelu (14%) i pracowników usług osobistych i sprzedawców (12%).

Jednocześnie z tych sekcji zgłaszane jest przez pracodawców największe zapotrzebowanie na nowych pracowników, a mianowicie: z administracji publicznej i obrony narodowej wpłynęło 22% ogółu ofert wpływających do urzędów pracy, z prze-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r.

twórstwa przemysłowego - 18%, z handlu i napraw pojazdów samochodowych - 16% i z budownictwa - 11%. Oferty pracy kierowane były przede wszystkim do pracowników usług osobistych i sprzedawców (29% zgłaszanych ofert), robotników przemysłowych i rzemieślników (19%), pracowników biurowych (14%) oraz pracowników przy pracach prostych (14%).

Nadmiar osób bezrobotnych w stosunku do oferowanych miejsc pracy nadal występuje w większości grup zawodów. Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 77% ogółu zawodów, z czego 35% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu I półrocza br. pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy. Do najbardziej nadwyżkowych zawodów należały przede wszystkim zawody związane z rolnictwem (rolnicy, technicy rolnicy, technicy mechanizacji rolnictwa), zawody robotników obróbki metali i mechaników maszyn i urządzeń w przemyśle metalowym i maszynowym (ślusarze, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, elektromechanicy i elektrycy), robotników w przemyśle odzieżowym (krawcy, kuśnierze, kapelusznicy, szwaczki, hafciarki), a także zawody techniczne (technicy mechanicy, technicy technologii żywności, technicy nauk fizycznych i technicznych, średni personel ds. statystyki). Nadwyżka siły roboczej wystąpiła również w zawodach związanych z budownictwem (technicy budownictwa, murarze, hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych, malarze) oraz z sektorem usług (kucharze, fryzjerzy). Wśród zawodów na poziomie wykształcenia wyższego nadwyżka zasobów pracy dotyczyła głównie nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, wizytatorów i specjalistów metod nauczania, specjalistów ds. administracji i rozwoju oraz ekonomistów.

Z kolei zawody deficytowe obejmowały 72 grupy i stanowiły ponad 18% ogółu zawodów funkcjonujących na rynku pracy w okresie I półrocza 2011r. Deficyt zasobów pracy wystąpił przede wszystkim na zawodów w obrębie średnie wykształcenia. Pracodawcy zgłaszali zwiększony popyt na pracowników obsługi biurowej, pracowników administracyjnych i sekretarzy biura zarządu, sekretarki ogólne, recepcjonistów, pracowników do spraw rachunkowości i księgowości, a także na przedstawicieli handlowych oraz na opiekunki dziecięce. Brakowało też robotników wykwalifikowanych w budownictwie: robotników budowy dróg, dekarzy, szklarzy, robotników przygotowujących i wznoszących konstrukcje metalowe, a także na robotników pomocniczych w budownictwie drogowym, wodnym oraz na górników podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż. Niezmiennie zgłaszany był duży popyt na robotników

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2011r.

niewykwalifikowanych: pomoce kuchenne, zamiataaczy, gońców, bagażowych.

W I półroczu 2011r. wyodrębniono 19 grup zawodów wykazujących równowagę w relacji popyt - podaż pracy (ok. 5%). Wśród zawodów „równowagi” znalazł się cały przekrój struktury zawodowej. Wystąpiły tu grupy zawodów wymagających wysokich kwalifikacji: inżynierowie górnictwa, metalurgii, doradcy finansowi i inwestycyjni, projektanci i administratorzy baz danych, producenci filmowi, reżyserzy, a także specjaliści do spraw sprzedaży, w tym z dziedziny technologii teleinformacyjnych. Dość licznie reprezentowani byli pracownicy na stanowiskach związanych z obsługą klienta: pracownicy biur informacji, kasjerzy i sprzedawcy biletów, agenci sprzedaży bezpośredniej, pracownicy stacji obsługi pojazdów, listonosze, bukmacherzy, krupierzy, pracownicy sprzedaży. Dużą część zawodów o zrównoważonym popycie i podaży stanowiły zawody robotników przemysłowych i budowlanych: operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych, operatorzy urządzeń pakujących, do napełniania butelek i urządzeń znakujących, robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane. Równowaga w zakresie popytu i podaży pracy dotyczyła również kierowców samochodów ciężarowych.

W stały obraz podlaskiego rynku pracy wpisało się długotrwałe bezrobocie, które znalazło swoje odbicie również w strukturze zawodowej podlaskich bezrobotnych. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie stanowiły w końcu I półrocza 2011r. 28,0% całej zbiorowości bezrobotnych. Liczebność osób długotrwałe bezrobotnych na przestrzeni ostatniego roku znacznie wzrosła – odnotowano wzrost o 16% (przy ogólnym wzroście bezrobocia rzędu 5%). Do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników związane z budownictwem, przemysłem metalowym i odzieżowym, zawód kierowcy oraz zawody z grupy pracowników przy pracach prostych. Były to więc zawody związane z usługami prostymi, przemysłem oraz z niższymi poziomami wykształcenia.

Sporządziła:

Marzanna Wasilewska

